

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средњим властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Председника Министарског Савета и заступника Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Владиславу Вујовићу, писару прве класе Министарства унутрашњих дела, уважи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31 маја 1904 год. у Београду.

ЕКОНОМСКИ УЗРОЦИ КРИМИНАЛИТЕТА

историјско-критичка студија о криминалној етијологији.

по
Јозефу ван-Хану

Д-р Кор

Школи француској припада још и д-р Кор, чије су идеје о општем криминалитету изложене у делима; „Злочинци“ (Париз 1889) и „Злочин и самоубиство“ (Париз 1891). Он се специјално занимао криминалитетом у земљама креолским.

У првом од ових дела третирају се физички и психолошки карактери злочинаца, а у другом писац излаже општу етијологију злочина.

Као и све присталице француске школе, тако и д-р Кор допушта, у етијологији злочина, утицаје фактора: физичких, социјалних и индивидуалних. Питање је којима од ових фактора треба дати превагу?

— Услови лични, вели писац, по мом мишљењу, најмоћнији су у генези злочина. Најбоље концентрисани и специјализовани, они могу радити спонтано, без утицаја осталих фактора; онде где њих нема, утицаји социјални и космички јесу, тако рећи, ништавни.

Из ових редова могло би се, на први поглед, извести, да писац даје превагу бијолошким утицајима, али у ствари није тако. Треба знати да писац овде говори о генези злочина, то јест о манифестацијама криминалним и криминалитету материјалном, а не о злочинцима. Пре него што је злочин обављен, злочинац је био

изложен утицајима средине. Утицаји ови кристализовали су се у личности дугим процесом сукцесивних прилика и, на тај начин, постепено је приправили на злочин. У моменту саме акције ови утицаји престају делати и на место њих ступају индивидуални фактори. Утицаји индивидуални, по Кор, нису ништа друго до једна резултанта друштвене средине.

Цивилизација за д-ра Кора само је „*увечавање потреба са економским добрима; увечавање личне слободе са проширењем свести и, најзад, страховито развиће егоизма, страсти и покварености.*“ Природно је, што оваква цивилизација какву Кор замишља, утиче знатно на увечање криминалитета, лудила и самоубиства.

Анализујући утицаје економских фактора: *иосла, награде и потреба*, писац истиче злоупотребе које су скопчане са данашњом организацијом и поделом рада. Он се усилжава да докаже, да ове злоупотребе имају за последицу беду, која даље води самоубиству или злочину, али не утврђује однос између рада и криминалитета, нити првом одређује место међу факторима који утичу на други. Једини за кључак до кога он долази, то је да грађани морају имати рада, који ће их снабдевати најнужнијим потребама, и да се држава о томе мора старати.

Део социјолошки, или још боље патолошко-социјолошки Коровог дела (Злочин и самоубиство) нема велике научне вредности. Лична истраживања, или обични статистички подаци, служе писцу као основа за најкрупније закључке. Он развија један типични факт, али га не поткрепљује никаквим стварним доказима. Литерарни и прилично сентиментални стил којим се служи писац у свом излагању, још би и могао произвести ефект у ступцима каквог листа, али никако у једном чисто научном делу.

Студија о утицају награде (плате) много је темељнија. Полазећи од већ утврђеног односа између криминалитета и цене живота, писац доказује статистичким подацима, позајмљеним од Лагасања, да ове последње цене зависе у многоме од стопе наднице.

Социјалност данашња по Д-р Кору рђаво је распоређена и с тога има великог утицаја на криминалитет. Преко је

потребно умножити мале сопственике и ограничити наслеђе које, у реду ових фактора, има највећег утицаја на криминалитет.

Писац, најзад, излаже своје мишљење о утицају фактора социјалних на криминалитет. Злоупотреба слободе, недовољност васпитања, претерано благостање и крајња сиротиња сачињавају, по њему, суштину ових утицаја. Претерано благостање исто је тако опасно као и крајња сиротиња. Прво има за последицу неумереност и порок, а друга нападања карактера и преступ. Опасне класе најбедније су. Под утицајем беде у великим престоницама, нарочито у Лондону, криминалитет се развија по нужди.

Као што се из изложеног види, Д-р Кор приписује велики утицај социјалним факторима у генези злочина; он тражи интимни однос између криминалитета и двоструке крајности: беде и благостања.

Присталице школе у Шпанији

Теорија о друштвеној средини наишла је на одличан пријем у Шпанији, а нарочито у Жилу Мајестру новијем:

Злочинац се може сматрати као жртва своје средине. Рђаво и неоптауно васпитање, рђави савети и примери, заборав и незнање религиозних врлина, беда апсолутна а још више релативна, из дана у дан све тежа и тежа борба за живот, несразмера између капитала и рада, неизвесна будућност која узнемирује пролетера, сви ови утицаји, и многи други, стварају злочинца.

Од осталих присталица Француске школе у Шпанији, вреди поменути Агона, који се овако изражава о утицају економских фактора на злочин:

— *Они, који нису у стању да се прилагоде оскудици потреба за живот мрзе човечанство, а нарочито богатију класу. Највећи број злочина извршен је од стране најсиромашнијих из простог разлога, што они у оваквим приликама губе врло мало а добијају врло много. Пропријетери, на против, избегавају злочин, из страха да не изгубе и оно што имају.*

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПРЕСТУП И ОБРАЗОВАЊЕ

Мала духовна способност, која се обично види код преступника, мути оптимистичке наде које се често полажу на подизање народног образовања. Од њега су се надали бољем разумевању и нижих слојева становништва, што је веома потребно уређеној држави. »Поучити значи морално поправити.« Ту изреку покушао је Енгел да докаже, наводећи: да је на пример у департману калвадосу у Француској стала 20 сантима од сваке главе јавна настава, а министарство правде 17 сантима; на против у Бум ди Рон дало се само 16 сантима на наставу а 30 на полицију. Тако се сваки издатак у буџету наставе богато накнађује уштедама у полицијским издатцима. Потврду тога погледа даје статистика Лекасерова; од 1827 до 1877 пао је број потпуно необразованих међу рекрутима од 56 на 16, међу преступницима од 62 на 31%. Из тога излази да необразовани показују већу наклоност ка преступу него образовани.

То изгледа врло појмљиво, јер образовани је својим знањем надмашнији од необразованог. Његова знања дају му још и онда прилике за рад, и онда му још довољно осигуравају средстава за живот, кад снаге духовно неразвијенога нису више довољне. Пољопривредник, који је умео да се користи напретцима технике, између осталог извлачиће из својих добара користи и у ово време, кад онај, који је технички заостао стоји пред пропашћу. И као ту, тако и на свима областима положај необразованог постаје неповољан, и тиме расте опасност да ће пасти у преступ.

Опасност нижег образовања лежи у тежем социјалном положају, у привредној невољи и зависности. При таквом појмању постаће разумљиво зашто голо дизање образовања не може смањити у друштву знатан број преступа. Ако се дигне интелектуални ниво једнога народа, то разлике остају непромењене; увек ће онај који је најмање образован бити далеко иза образованог. У Немачкој се број потпуно необразованих, т. ј. оних који не умеју ни да читају ни да пишу, веома много смањило, 1875 налазило се међу рекрутима још 2,37% неписмених, 1890 још само 0,5 а 1900 број оних који још не умеју ни да читају ни да пишу, спао је на 0,07%. А број осуђених брже је порастао него становништво, па и за оне преступе који се не мењају према годинама. Дакле поред свега растења образовања никакве поправке правне сигурности.

Не може се никад извести статистички доказ уплива образовања на криминалност. А и најпростија елементарна знања нису још никако знак образовања, а ни умни радови нису мерило за развита алтруистичких престава. Али, — и на то, на жалост треба ударити гласом — нема против доказа. Детињасто наиван поглед, да се школским образовањем излаже опасности невини, дубоко морални начин мишљења народног, то сентиментално прецењивање народа у његовом пра стању, почива на врло нејасним и неоснованим предрасудама. Све веће образовање не

проузрокује растење преступништва, него то чине промене које су извршене у свима спољним односима у току последње десетине година.

Ако настава у опште има уплива на криминалност, то је тај уплив у начину преступа. По себи се разуме да један неписмен човек не може фалсификовати документе, нити какав преступ у службеном послу учинити. На једном месту вели Ломброзо »и ако треба подстицати школску наставу код становништва, ипак не треба ширити и на затворенике по хансанама, јер код ових апсолутно штетно делује елементарно духовно образовање, ако га не прати и нарочито васпитање, коме је више смер слабљење страсти и инстиката, него развијање интелигенције. То елементарно духовно образовање постаје без таквог васпитања само једно средство више у руци преступника, да се у преступу усаврши и да рецидивира. Ја не могу друкчије разумети велики број наших рецидивиста ако се не узме као узрок увођење тамничких школа.« А на другом месту вели »преступника научити, значи у злу га усавршити.« Али не због наставе него у пркос ње настају поновни преступи. Истина је да ће једном преступнику техничка обука, коју је добио у тамници, згодно доћи приликом каквог упада или фалсификовања, али је тако исто и то истина да би он и без тих, у тамници добијених способности, поново чинио преступе. А многим другима добијена знања и изучење каквог заната дала су могућности да, после пуштања из казненог завода, боље прођу кроз свет него пре, и тако може по неко се сачувати од иначе сигурног поновног преступа.

Знања и способности јесу моћна заштита и јако оружје у борба за живот али увек само за поједине. Опште дизање образовања, па и у ограниченом обиму просечне народне наставе, не може извршити никакав знатнији уплив на криминалност.

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

Глава осамнајеста О извршењу пресуде

(НАСТАВАК)

3

Види одлуку опште седнице Касац. суда № 8643 код § 486. по којој недостатци у попису чине једну продају неуредном.

Противно одлуци № 4349 од 9. хп. 81. донео је Касациони Суд решења 24. v. 83. № 1304 да суседи одговарају само за обележај граница а не потврђују па и не одговарају за својину пописаног имања.

§. 466. а.

При попису биће три процениоца, који ће пописане ствари одмах проценити. Процениоце

одређује власт, која попис врши, од људи поштених, имућних и колико је могућно стручних.

Процениоци имају дневницу до пет динара, према пробављеном времену, коју им исплаћује сама извршна власт првенствено из новаца од имања које су процењивали. А ако не дође до продаје пописаног имања, онда се ово неће предати дужнику док дневнице процениоцима не исплати.

Ко се без довољног оправдања не би хтео примити проценилачке дужности, или ко проценилачку дужност не би уредно вршио, тога ће извршна власт казнити са 20—100 динара на корист државне касе и одмах поставити на његово место другога.

Дужности процениоца не морају се примити лица у државној или општинској служби.

(измене и допуне од 14. јуна 1898. зб. 53 стр. 178).

Да повреда прописа овог §-а, не чини јавну продају неуредном утврђено је овом одлуком Касационог Суда:

Љубица одвојено живећа жена Данила М. из С.; тужила је суду Љубивоја А. писара среза л.: и тражила да суд уништи продају од 5. октобра 1902 год. № 13914, коју је тужени извршио и осуди да јој накнади плаћену таксу по тужби и 20 динара на име осталих трошкова, јер је продаја неуредна са ових разлога:

а. Што попис продатог имања није извршила полиц. власт; већ општинска.

б. Што пописано имање нису проценила 3, већ само 2 процениоца.

в. Што пописано имање није објављено онако, како то тражи закон. пропис.

г. Што власт није звала на продају процениоце.

д. Што у попису нису означене границе суседних имања по имену њиховом; већ су само означени сопственици; и

е. Што је власт продала туђе имање Никодија В. тежака из Б.; а не њено.

Тужени Љубивоје, који на рочиште није дошао у одговору своме на тужбу изјавио је, да не стоји у истини ни један навод тужитељкин, изнет противу речене продаје.

Молио је суд, да се тужитељка одбије од тражења и да му на име трошкова плати 20 динара.

По довољном извињању овога спора суд је у смислу овога §. 166. грађ. суд. пост. предходно нашао:

Да је тужба тужитељкина на време предата суду. Рок је за предају тужбе био, истина 20. октобра 1902 год., но како је тога дана био празник, онда је последњи дан за предају тужбе био 21. октобра, а тога је дана и тужба дата.

Прелазећи на главну ствар суд је нашао:

а. Не стоји навод тужитељкин, да попис мора бити извршен од полиц. власти; јер по §. 466. грађ. суд. пост. редакција од 26. јануара 1901. год. попис врши полициска или општинска власт, а у овом случају попис је извршио писар прески.

б. Што се тиче другог навода тужитељкиног, да имање није процењено од 3, него од 2. процениоца само, суд сматра, да је тај навод истинит; јер се по §. 466. а.,

грађ. суд. поступка тражи, да се имање које ће власт продавати јавном лицитацијом процени од 3 процениоца, док се међутим из акта продаје види, да је било при попису и процени само 2 процениоца, а то по горњем пропису није дозвољено.

Одвојено од тога, да ли су и остали наводи тужитељкини истинити или не, суду је ово довољно, према §. 501. речен. поступка па да поништи продају извршену на дан 5. октобра 1902. год. од стране начелника среза Л., а преко органа свог — туженог Љубивоја. Са наведеног разлога поништио је продају решењем од 20. марта 1903. год. № 9262.

Но по жалби туженог Касациони Суд (III одељење) поништио је првостепено решење 1. августа исте године № 4448 са ових опет разлога:

„Суд није могао узети §. 466., а; грађ. пост. за услов неуредне продаје, кад тај §. није ушао у §. 501. грађ. пост. међу остале тамо побројане параграфе, као услов за неуредну продају, па потом да своју одлуку донесе.“

Првостепени с... суд решењем од 16. I. 04. № 25339 поништио је продају имања Лазара П., поред других разлога и зато, што је повређен пропис овог §-а, дакле нашао је, да је неуредна јавна продаја и кад није испуњен пропис §. 466. а.

На ово решење није изјавила ни једна страна жалбу, те је решење првостепеног суда постало извршно.

§. 466. б.

Пописано и процењено имање, било покретно било непокретно, одмах о попису одузима се од дужника и предаје стараоци на руковање, свакад, сем случаја кад поверилац изриком у акту при тражењу пописа захтева да имање остане при дужнику, и случаја ако непокретно имање при процени износи вредност предвиђену у II-ом ставу §. 404. овога закона. Стараоца именују поверилац и дужник заједнички, но ако то не би учинили, или се не би сложили онда га бира сама извршна власт онако како је речено за процениоце. Старалац мора бити из исте општине одакле је и дужник. (допуна од 20. јануара 1901. год. (Збор. 56. стр. 80).

Овај стараоц односно пописаног имања има сва права и дужности стараоца стечајне масе. Њему издаје власт уверење да је старалац.

Старалац има право и на награду. Награду одређује и исплаћује сама извршна власт првенствено из новаца од имања којим је старалац руковао. Код имања које приход доноси, награда је према величини имања од 1 до 5% од чистог прихода; а код имања које приход не доноси, награда је према величини имања од 1 до 3% кад се имање прода или кад старалаштво постане непотребно.

Рачун и наплаћени новац старалац је дужан подлагати извршној власти најдаље за пет дана по истеку сваког месеца.

Стараоца, који то не би чинио, или који би иначе неуредан био, власт ће од старалаштва разрешити и поставити другога. Такав старалац губи право и на награду.

Ко се без довољног оправдања не би хтео примити старалачке дужности, тога ће извршна

власт казнити са 50—1000 динара на корист државне касе и одмах поставити другога.

Лица у државној и општинској служби не морају се примити старалачке дужности.

(допуна од 14. јула 1898. год. Збор. 53. стр. 178).

— По тужби Јована и Милоја Б., Милеве удове М. А. и Лазара П. противу Р. Новаковића, полиц. писара, за поништај јавне продаје, првостепени с... суд решењем од 16. I. 04. № 23339-03 поништио је продају, поред осталог и зато, што није испуњен пропис овог §-а; међу тим овај пропис није унесен у §. 501. Решење је постало извршно.

Види одлуку № 5896. код §. 502.

§. 467.

(Укинут законом о изменама и допунама од 14. јула 1898. год. Збор. 53. стр. 178).

§. 468.

Ако је дужник умро без пунолетног наследника, или га је нестало, или је осуђен на робију или заточење, позваће се његови стараоци. Ако су стараоци непознати, писаће се старатељском судији да их именује. А ако ни за 15 дана, од како је судији за то писано, одговор не дође, извршна власт, у споразуму са кметом места у коме је имање, или и сама, поставиће дужнику само за овај посао заступника с којим ће се пресуда извршити.

Овако ће се за овај посао поставити заступник и у случају кад се само не зна где је дужник ни ко му је заступник, или се он крије, или неће да буде при попису.

У акту, којим се овај заступник поставља, свагда ће се казати зашто се ово чини.

(допуна од 14. јула 1898 год. Збор. 53. стр. 178).

Види одлуке код §§ 478.

§ 469.

Потписано имање за извршење пресуде постаје од дана пописа закона залога поверитељу, за чији је рачун пописано, и преча је од стављене истога дана интабулације — прикљешке — забране, али не и обуставе, ако би добио парницу онај, који је обуставу ставио.

Попис је свршен онда, кад је учињено оно, што је у § 466, прописано.

Код овог §-а испишемо одлуку опште седнице касационог суда № 1448 по којој попис није пречи ни од ранијег изјашњења продавачевог пред првостепеним судом, о преносу.

Сретен Б. тужио је Антонија К. и тражио је, да се скине попис са плаца извршен од полиц. власти у 1880 години за рачун туженога, јер је овај плац купио пре годину дана — 1879 год. — од Ђорђа дужника туженог Антонија за 444 дин.

За доказ поднео је: тапију потврђену код општинског суда 19. септ. 1879 год. протокол саслушања Ђ. у првостепеном суду 25 септ. 1879 год. у коме овај признаје куповину и продају; и најзад при-

знаницу продавца Ђ. од 2 октобра 1879 године по којој овај признаје да је примио 96 дин. на име куповне цене.

Тужени није признао тражење, већ је молио суд, да тужиоца одбије од тражења, јер је, сем пописа, исте — 1880 године — ставио и интабулацију на спорни плац а тужилац је тек у 1884 години добио и судом окр. потврђену тапију.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења, са ових разлога:

„Кад тужилац и сам признаје — § 180 грађ. пост. — да је спорни плац за рачун примања туженог А. узет у попис још 1880 год. што и поднесено решење полиц. власти тврди; а на против он — тужилац — од истог плаца постао сопствеником тек 1884 г., онда је тражење тужиочево по § 327, 328 и 329 грађ. пост. по све неумесно; јер то што је тужилац с трговцем Ђ. раније 1879 год. закључио уговор о продаји и куповини спорног плаца, као што поднесена признаница и тапија гласи, није доказ, да је тужилац јачи у праву од туженог, кад убаштињење спорног плаца није извршено онако, како прописују §§ 292 и 294 зак. грађ. т. ј. кад поднесена тапија није судом потврђена, а дотле, док се тапија судом не потврди, сваки, па и тужени, могао је на имање дужника Ђ. обезбеђење добити, у ком случају имање на законски начин оптерећено свагда за подмирење истога дуга служи, без обзира у чијим се рукама налази.“

По незадовољству тужиоца С. Апелац. суд пресудом својом од 18 јануара 1886 год. бр. 1823 пресудио је ову ствар по захтеву тужбе, да се скине попис са спорног плаца из ових разлога:

„По § 292 грађ. зак. и допуни истога за пуноважан доказ о својини непокретности мора се имати тапија судом потврђена; али при пренашању својине на другога, као што је овде случај тражи се по §§ 292, 293 и 294 грађ. закон. да је преносач сам сопственик тога имања; тражи се, да је имање тачно обележено у границама својим, како се лако може разликовати, и на послетку тражи се, да се преносач или сопственик сам на суду изјасни о преносу имања, па тек онда, да се сматра, да је закључени уговор о преносу непокретности извршен.“

У овом спору за право тужиоца стоји: а) тапија од спорног плаца судом општине К. потврђена од 19 септембра 1879 год. бр. 1794; б) протокол саслушања и изјашњења Ђ. као продавца и тужиоца С. као купца, пред првост. судом Ч. од 28 септембра 1879 год. по коме Ђ. продаје спорни плац С. за 37 дуката цесар. с молбом, да се тапија потврди и купцу преда; и в) признаница Ђ. од 2. октобра 1879 год., како је Ђ. примио од С. као купца 8; а остатак до 37 дук. примиће, кад купац тапију прими.

Апелац. суд ценећи све ове доказе налази: да је поменути изјашњењем Ђ. пред судом од 28 септембра 1879 г. као и тапијом уз тај протокол приложеном по §§ 187 и 188 гр. пост. тужилац С. потпуно доказао, да је постао сопственик спорног плаца по §§ 293 и 294 гр. закон.

даном изјашњења Ђорђевог (28 септембра 1879 год.) те, и ако се овде не подноси формална тапија, како прописује § 292. грађ. закон. и овога допуна, опет се сматра да је оним изјашњењем Ђ. тужилац уведен у јавне књиге по §§ 298 и 299 гр. зак. са чега је без вредности учињен попис на тај плац дана 11 децембра 1880 год. јер је после овог изјашњења Ђ. издејствован — § 314 зак. грађ.“ —

По жалби туженога Касац. суд примедбама својим од 2 априла 1886 год. Бр. 823 уништи поменути пресуду Апелац. суда са ових разлога:

„Законодавним решењем од 13 јула 1850 г. ВБр. 1197 као и § 292 грађ. зак. наређено је: да свршена судска потврђена тапија имају ону исту правну важност, коју имају и убаштињења; па кад је Апелациони суд узео, да се изјашњење Ђ. и С. пред судом учињено о продаји и куповини спорног плаца равна у баштињењу и да је тужилац С. постао сопствеником спорног плаца од дана горњег изјашњења продавца Ђ. онда је био дужан да наведе закон по коме је могао тако узети, јер све, што наређују §§ 293, 294 и 295. закон. грађ. односи се на спрему за потврђење тапије, те је тиме у пресуди горњој недостатак који садржи тачка 2 § 304 грађ. поступка.“

Апелац. суд није примио ове примедбе одељења Касационог суда; већ је 29 апр. 1886 г. Бр. 549 остао при својој пресуди, давши ове против-разлоге:

„По § 292 грађ. зак. и законодавном тумачењу од 13 јула 1850 г. ВБр. 1197 стоји то, да само судски утврђена тапија има потпуну правну важност као и убаштињења, које је наређење имао у виду и Апелац. суд при изрицању своје горње пресуде; само се Апелац. суд и одељење Касационог суда мимоилазе у мишљењу, од кад се пренашање непокретности на другога сматра за пуноважно; на име, да ли, кад купац има већ у рукама тапију судски потврђену или од дана изјашњења преносника пред судом, да је исто имање коме продао,

По наведеном законодавном решењу тражи се за пуноважан доказ о убаштињењу тапија, судски утврђена; али, ипак, кад је питање о важности преноса ваља имати на уму прописе §§ 293, 294 и 295. грађ. закон. по којима се тражи, поред описа земљишта и мере, да се сопственик сам на суду лично или преко пуномоћника изјасни о преносу имања на које друго лице, па да је такав уговор о непокретности и извршен, као што је Апелациони суд у својој пресуди изложио, а кад ће суд пренос на тапији да стави и ову новом сопственику да преда, то је унутрашња радња судска, која се новог сопственика ни у колико не тиче, нити шкоди његовом праву, што би тапија била потврђена после месец дана или после 2 или више месеца; јер он кад доспе, онда ће по изјашњењу продавчеву пренос да изврши.

Сад долази друго питање, да ли што новом сопственику према изјашњивању продавца на суду не шкоди и у колико та околност, што се тапија и код пуно-

важног изјашњења продавчевог, није могла за онда да утврди, нити продавац хтео да испуни формалност, већ се купац морао с њим да суди и пресудом судском право својине задобио.

Апелац. суд сматрао је и сматра, да за право купца С. стоји као пуноважан доказ признање или изјашњење првог сопственика о продаји и да цео рад доцнији ни у колико није штетан за право тужичево; јер је само због формалне стране тапије чињено, а не што би по § 294 грађ. законика изјашњење продавчево недостајало.

Ове противразлоге усвојила је општа седница Касационог суда 14 маја 1886 г. Бр. 1448.

И пропис овог §-а утврђује оне прве две одлуке код §. 466. да јавној продаји треба да претходи пресуда.

§. 470.

Ако је извршној власти више пресуда предато на извршење, онда је преча она, која је раније предата; ако су једног дана предате, имају једнако право, ако није случај тачке а. и б, §. 466.

(допуна од 19. IV. 1885. (Збор. 41 стр. 135).)

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић
(НАСТАВИЋЕ СЕ)

САХАЛИН

од В. М. Дорошевича
Преводи Љ. В. свршени правник

13

Интелигентни људи на робији.

— Ех, господине! — говорили су ми по души људи, који су знали целу ствар, — а зар је он то за себе. Робијашница га је нагнала. Робијашници је тај фалсификат требао. Они наредили — а он пошто је био писар испунио. Користи ли се он! И нашто би му?

Његова је будућност тешка и мучна. Додатак робије неће издржати, побећи ће, камџије, опет повећање робије, без крајња ислеђења и вечито седење у тамници окованих.

Но шта је то „какав“ Козирев? Зар су само такви људи гинули на робији, тонули, — „горе су само клобуци избијали.“

Гинули морално до краја, без повратно. На насељу Рождественском, у Александровском округу, учитељ је неки В.

Човек који је образован у једном привилегисаном заводу за образовање.

На робији тај се човек најмио за пет рубаља, да прими на себе туђе убиство.

Потребно је било да се поведе цело ислеђење, да би се доказало да није убио он. Један велики чиновник знајући В. у Петрограду, дошавши на Сахалин, хтео је да га види, мислећи да поради за њега у Петрограду.

— Захвали те — молио је В. да му се каже, — и замолите га нека заборави на то. Доцкан. Нисам ја више за тамо. Нека ме оставе заборављеног овде.

Ја имам, узео сам је као пример људског пада, једну доставу. Достава лажна, гн сна клеветничка, која окривљава на правди Бога десетину људи, своје сабраће и која се завршава... молбом за писарско место са пет рубаља месечно.

Ту је доставу писао бивши инжењер, а сада трудбеник на справљању лажних акција.

А ево вам Валентина, правог Валентина, коме ви тако ванредно пљескате по свршетку 4-ог чина „Фауста.“

Како је то дивно! Благородно! Шта може бити узвишеније, племенитије? Брат који свети сестрину част.

То је преступ који друштво очекује, иште.

Ви тражите — онда гледајте шта из тога излази.

Свога Валентина ја сам видео такође на даскама, — на ногарима онорског одељења окованих.

Устао је преда ме са поднадулим, пијаним лицем. Задахнуо ме је мирисом препечене ракије.

Окривљен је неколико пута већ од како је на робији, за фалсификовање и протуррање докумената.

А ето тај човек...!

Пре неколико година, Москва је била узрујана страшним крвавим догађајем који се догодио на једном булвару.

Ка младом човеку који је пролазио, пришао је други, и не говорећи ни речи, убио га је на место, једним метком из револвера.

Ни на суду није постао јасан узрок убиства.

— Из мржње! — објашњавао је кратко окривљени и никаквих појединости није хтео да да.

У публици се говорило, да је убица светио погажену част своје сестре, и да он љути не желећи да срамоти девојку, и да је он пињао к убијеноме сведоке за дуел, и кад овај није их примио, прибегао је к револверу.

Ја сам се срео с њим у полутами затвора окованих.

Он је оптужен за претње управљене бившем надзорнику, — претња глуних, учињених у пијаном стању.

Оптуживан је, после већ на робији, за многоструки фалсификат.

— Како се то догодило?

— Како? Ја цртам одлично. Из досаде научио сам граверски посао. Робијашница дознала за моју способност и тражи од мене да за једнога бегунца „направим документа,“ печате, потписе, све како то иде. Први пут сам то учинио због принуде... А доцније... доцније већ сам се одао. Три документа сам начинио за једну измишљалу доброву шубару...!

Како они падају?

Брзо. Стрмоглавце. Лете као длето ка дну.

Кроз годину, кроз две, ви чак ни по спољашности неби познали, да је пред вама биће, на чије би груди могао се обесити натпис:

„Овде је негда живео интелигентан човек.“

Ево вам добро познати Оде си Гр-ев. При погледу на то вечито изубијано, вечито изгребено и поднадуло од пића лице, ви никад не би рекли, да је пред вама човек, који је још пре две године играо знатну улогу у друштву.

— Знате, исклизнуо сам, пао и ударио се лицем! — објашњава он убоје и модрце на свом лицу.

Његово је друштво — специјалисти лопови, неколико карташа и зеленаша.

Гледајући тога човека, његову час дрску, час упреподобљену фигуру, ви ћете одмах рећи:

— Та то је тип лупешког — општинског писара.

Слушајући за све гадости што он чини, за фалсификовање признаница за добијање вотке, ви не можете да верујете да је тај човек ма кад, а не још пре две године, био човек од положаја, и то од врло доброг положаја.

А ето К-р, бивши официр, несрећни младић, који је постао убица, под утицајем тешке увреде која му је била нанета.

Другови су му понудили помоћ при путу на робију. Он ју је одбио.

Јадник је много претрпео на робији. Судбина га је довела за писара у канцеларији инжињера, тамо где се мота и „врши посао,“ горе описани Гр-ев.

Гр-ву је било неугодно друштво честитог и непокованог младића. Није могао да „послуже“ комотно. Зато Гр-ев опања га код инжињера, тужећи га да је непристојно говорио о њему и т. д. — и инжињер затражи да се К. метне месец дана у затвор окованих.

И овај је јадник преседео цео месец дана у друштву убица и осталих најтежих преступника.

Сада су га ишчупали отуда, дали су му да рукује Александровском библиотеком, и сви су задовољни њиме.

То је — тих, скроман и стидљив младић. Но под том „тишином“ таји се силна драма, разједа се љута рана. Зар се да прошлост заборавити? Успомене сатрти?

Он пропада — није.

И у каквом ће те га друштву видети у таквим тренутцима.

С каквом скитницом, с каквим дезертирцем, — Бог једини зна, о чему могу они говорити и пијани.

Шта може бити заједничког међу њима? Осем што се он спушта до њих.

— Но зар се не може задржати на висини човек, да не падне у то благо?

Ја сам то питао људе, који су сами на себи упознали робију.

— На робији је немогуће. Одмах посумњају: „Значи, шпијун, неће с нама заједно, циља на власт!“ Осете се просто увређени. И за то су готови, да вам отрују сваки тренут, сваку минуто живота. Чиниће вам пакости на сваком кораку, — а нико за то није вештији од шљама робијашнице. Тај шљам, то обично и чини, да би угодни „моћним“ робијашима.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ЖЕНИЈАДНИ ПОЛИЦАЈАЦ

Louis Jacolliot

5

I. Нестале!

Откуца и девети сат и нити се још војвода врати, нити, бар, посла ма каква абера да умири своју жену.

То пређе већ сваку меру!

Несрећна мати устаде, поводећи се, да пређе у гостинску собу, Преосвећени хелополски скочи да је придржи, али се она сруши на једно канабе и болно зајеца.

Тада се свет ускомеша, све се сви око ње да је теши, али како ћеш, кад немаш чиме: ово овако дуго одсуство, а нарочито ћутање војводино, завеза сваком уста и онемогући ма какво вероватно објашњавање — сваки је осећао у ваздуху неку несрећу и ћутао је.

— Ово су незгодне ствари, које сметају варењу, зар не, г. од Казнава? Прими кнез од Сен-Севрена староме саветнику. — Ја сам тако осетљив, е се бојим разболеу се!

Манија седамдесетогодишњака беше да придаје оно од сваком своме сабеседнику, уображавајући, на тај начин, да разговара само са племићима, јер други нису ни достојни његова друштва.

— Имате право, кнеже; не би било паметно од вас да се и даље излагате овим узбуђењима! одговори Касационац јако поносит са пријатељакања његова саговорника.

— Право кажете, већ осећам како се све ускомешало у мени... Хоћете ли да одемо до мене на по једну цигару, г. грофе, а сутра ћемо се известити шта је било са овим малим лудицама.

— Каква част, кнеже мој, каква част!

— Па, да боме, паметније ће бити да одемо! Дајте ми руку, *маркизе*, и извучимо се по енглески!

Касационац, потпуно занесен сујетом, под читавом лавином од титула, којима га обасипаше матори распусник и пун славе због оваког пријатељакања кнежева, пође за овим, остављајући, тако, војвоткињу коју је носео на рукама и заборављајући, у овом тешком тренутку, на педесетогодишње пријатељство које је истрајао са њеним оцем.

Њихову примеру следоваше и други; сви, токорсе, пођоше да помогну тражити и видети шта је, неки и збиља, а други колико да се извуку... Ничега незахвалнијега нема од благодарности стомака!... И војвоткиња се за мало нађе сама, окружена гомилицом од пет ли шест истинских и искрених пријатеља. Међу овима беху и Преосвећени хелиополски и отац Ангеран који, као пријатељи кућни још издавна, узеше жива и искрена саучешћа у болу јадне мајке. Децом су се још обе младе девојке играле по врту и парку манастирском; на молбу војвоткињину ови су оци спремили и дали прву причест девојкама; Клотилда и Жакелина тако су се својски кретале и налазиле у отаца Светога Духа као у замку свога оца: јурећи се по ходницима, тумарајући овамо и онамо и ру-

мајући својим белим зубићима пржене бадеме у ванилу мириса које су оци за њих чували.

И Епископ Пасторе и друг му не знађаху шта да мисле о овом тајанственом догађају, те се и сами ограничише на то, као и остали кућни пријатељи, да измишљају утехе, што су, овако узбуђени и потресени, једино и могли чинити у овако тешкој прилици.

По кад што се ни два човека не могу сложити у мишљењу о оваквом јединственом и необјашњивом догађају, који, у осталом, може бити само једна лакомисленост и ишчезнути као дим, тако је од прилике, са пуно логике и разлога објашњавао Преосвећени хелиополски, али се осећало да то тече из симпатије само према несрећној и убијеној мајци, којој је само једно јасно: једанест је сати а нема јој ни мужа, ни кћери!

Арман Поез од Сент-Андреја, било што је имао особених побуда да се разнежи, било што је он у ствари био мекна срца према боловима својих ближњих него његов претпостављени, гледао је јадну војвоткињу препун нежна саучешћа, до суза дирнут; а што је најчудније, кад би свима завароо очи, он би на Пасторета управо дубок, испитљив поглед, као да је хтео сагледати у дно душе свога старешине: све је на њему говорило да он тражи кључ овој тајни тамо где нико и не сумња!

У тај мах одјекнуше кораци по предсобљу и војвода се појави блед, угучен, гологлав, изгужвана, местимице, подрта руха, згрчена лица од неизмерна бола: ништа није сазнао, ни каква трага о својим кћерима!

Опколише га, навалише питањима, жена му, унезверена погледа, скоро лудачка, преклињаше га да прича... Јадни отац затражи чашу свеже воде, јер му усахла уста не могадијаху речи прозборити... Једно је испи и пође, потмула гласа, ређати шта је све нашао.

— Одох одавде прво у Велики Пазар где су оне отишле да тргују. Ох, како се зарадовах: Селестен, кочијаш, сеђаше мирно на своме седишту, на неколико корака од главнога улаза у радњу. „Где су ти госпоћице?“ довикнух му, опазив га. — „Нису још изашле, господине војвода!“ одговори ми. — Појурих унутра и протрчах и завирих у сва одељења, па како их добро познају у тој кући, дознадох да су отишле пре скоро једног сата, купив што су хтеле, једним од побочних излаза са једном дамом у годинама с којом се беху нашле у чекаоници... Поново обиграх све одаје дућанске и... Ништа! Селестен, на кога се поново обратих, уверавао ме да му ове, остављајући га, нису ништа наредиле и од тада их више није ни видео!... Бејаш као луд незнајући шта ћу и где ћу! Наредих Селестену да ме прати и одох право у полициску управу. После првих речи шеф безбедности расу све своје људе у тражење, а ја им довикнух: „пет стотине лудора добија онај ко ми доведе децу!...“

— Два највештија управина полицајца скочише у мој *dogcar* и одјурише тражити. Сам шеф безбедности главом, не часећи

часа, баци се, самном заједно, у кола Селестенова и одјуримо обилазити свих осамдесет комесаријата париских, јер се ту, рече ми мој сапутник, стичу све вести о свима разним догађајима и другима збићима, вредно пажње, што се преко дана десе у Паризу. Четири сата обијасмо калдрму у томе обилажењу и не сазнасмо ништа, не наиђосмо ни на кога, који би нас упutio бар на траг оних које тражимо... Кад наиђосмо на булоњску шуму ја заћох у густиш и шипраге вичући, дозивљући, варајући се свакога маха да као одјек чујем њихове умилне гласиће,... али, узаман, драо сам се на празно, тишина нема гутала је све!... И не хтедох се вратити, али ми шеф безбедности рече, да сад његови агенти имају реч!

Војвода доврши, бришући зној са чела, упињући се из све снаге да не заједна. Беше то честит човек, изврсан отац породице, непоколебљивих начела, благ и приступачан у опште, али, ипак не беше тако прекаљена срца и тешко је било гледати његов бол као и јад детета.

Војвоткиња, на против, беше друкшега темперамента; очекивање и неизвесност беху је доиста саломили, али кад виде ужасну стварност пред собом, она се истрезни у сред недогледне њене несреће и, савлађујући мучење које јој душу раздираше, она усекну своје сузе и пође мислити само о средствима, којима ће се помоћи у овом страховотном учину те пронаћи своју децу.

После исказа војводина овлада гробна тишина и сваки се снебиваше да је прекине, јер се нико није могао довити да објасни, ма на који начин, овај ненадни удар.

Али се ипак чу један озбиљан глас:

— Можда је ово само каква замка! рече тај глас, погађајући осећаје свију.

Све се окрете Преосвећеном хелиополиском, јер је то он зборио.

— Да, продужи он, и две претпоставке чекају наше објашњење. По првој може се претпоставити да је ово одвођење имало за циљ освету према војводи или спекулацију и, у оба случаја, девојке ће бити враћене кад одводиоци нађу да су довољно ојадиле срце оца и матере, или кад приме суму којом ће уценити своје заробљенике. По другој претпоставци, лепота госпођица од Дамарта, лепота која се може назвати рајском, биће да је занела кога од оних милијунара туђинаца којих има тма Божји у Паризу, те су украдене да њима засите своју пожуду.

Те речи ишчупаше јадном оцу болан јак.

— Све имање жртвујем да ми се деца врате само чиста и неоскврњена!

Војвоткиња, бледа као мраморни кип, не мрдну ни обрвом.

— Продужите, пречасни од Хелиополиса! рече она усиљено храбро.

— Оппростите ми, госпођо, што сам се усудио износити овде своје мишљење мало сувише отворено и неувијено, али, мислим да је, стојећи пред оваком једном страшном несрећом, сваки од нас дужан изнети свој суд о томе, јер нема бољег

начина да се дође до правога пута!... Дакле, останемо ли при првој претпоставци са оба њена случаја — треба само стрпљења, живот и част младих девојака нису изложене никаквој погибли; у другоме случају, пак, ако је, то јест, одвођење било извршено једино у циљу задовољења животињског прохтева, не треба на часа часити, јер је поуздано да бедници, који су се њих дочекали, неће их ни пустити у слободу, пошто их већ осрамоте!...

— Но, шта ће радити? усуди се упитати неко од присутних.

— Убиће их! одговори епископ хелиополиски својим дубоким и звонким басом. Побихе их и на тај начин уништити сваки траг свога злочина!

Ове речи заледише срца свију, јер ово извођење, пуно разлога, беше и сувише могућно у случају да су девојке пале шака каквих милионарских сатира егзотичних крајева у којима је злато и ћуди господарева једини закон; а таквих за несрећу, пун је Париз.

— Па како сам и сам у недоумици којом од ових двеју претпоставка треба грести — продужи Првосвештеник, као завршујући говор — мислим да би требало још вечерас известити о свему заступника државног, па отићи и до министра правде, ако се може вечерас до њега допети у ово доба... а да би сте све то лакше постигли ја и отац Ангеран стављамо вам на расположење оно јада поверења што га уживамо код високих чиновлаца.

За све трајање овога објашњавања Арман Поез није скидао свога хладнога и испитљивога погледа са старешине му, и пажљива и уочљива посматраоца зачуло би то јогунство гледања младићева.

— Хвала Преосвештенство, одговори војвоткиња кад је отац Отаца Светога Духа завршио. — Рачунала сам на вашу нежну наклоност према мојим милим кћерима!...

И ту глас материн загушише сузе, али се она усили да збори даље:

— И опет вам хвала; с мест ћу поћи за вашим мишљу која је потпуно тачна; сијасет се претпоставка могу изводити, и нагађати, на крају крајева треба се обратити власти увек, јер ми немамо ни средстава, ни потребне моћи да сами што деламо. За одлагање није, не смемо губити ни једнога тренутка, него пођимо право министру правде, ако сте нам кадри подејствовати пријем у њега у ово доба.

— Ништа лакше од тога, госпођо! Његова екселенција министар правде гост је вечерас у војвоткиње од Реји-Мирвал, згодно прихвати реч отац Ангеран, и само ако бисте хтели поћи са нама, с Преосвећеним и мноме, ми ћемо вас увести војвоткињи, која ће вас с места саставити с министром.

— Ох, како сам захвална! уздахну једна мати дигав очи к небу... Очекините само док баџим шал какав на плећа!.....

Селестен, срећом, не беше још испрегао, будући на опрези да ће сваког часа појурити у тражење својих младих господарица.

Оба се калуђера наместише у кола с госпођом Дамартовом и кад отац Ангеран каза: „Јелисејска Поља, 119,“ кочијаш пину коње и потера их трком означеном месту.

Одавно се већ беше дигло с ручка у војвоткиње од Реји-Мирвал и, како се већ беше ушло у гостинску собу, господарица куће, пуна милоште и лепоте, стајаше као блистави стојар у сред густе гомиле обожавалаца. Међу овима је нарочито падао у очи министар правде својом трудобом да јој се што преластивије додвори.

— Ви ћете бити пријавник, Ангераиде, рече епископ хелиополиски кад кола стадоше пред врата палате од Мирвал. — Ви сте војвоткињин духовни управитељ, те сте од далеко већег поверења код ње од мене!

— С драге воље, одговори млади човек. — Али само незнам како ћу у сред оне гомиле која је притисла њене одаје како ћу јој зборити; то ће изазвати опште љубопитство и учинити чудан утисак приступање једнога калуђера, без икаква увода, тој краљици моде и управитељици укуса!... Ну, сетио сам се: писаћу јој и чекаћу овде њен одговор!

— Још боље! одговори епископ. — Бар тако неће нико ни знати за нашу раду!

При светлости колскога фењера извади Арман из мантије једнога намирисану белажницу у руској кожи, која беше пуна карата и ковертица посетничких и поче писати:

„Госпођо војвоткињо,

Извините најпокорнијег вашег слугу што вас узнемирује у сред ваших задовољстава — тиче се питања живота или смрти. Познајем доброту вашег срца те и не сумњам да ли не ћете поклонити неколико тренутака насамног разговора,“ па се потписа:

Брат Арман,

од оца Св. Духа — па прочита све то на глас.

— Дивота! одобри Преосвећени хелиополиски. Реч — насамног разговора тако је згодно употребљена, да и невољно ово остане тајна.

Арман метну карту у завој, предаде је служитељу који стајаше крај кола, рекав:

— Предајте ово госпођи војвоткињи, али, пазите, да околина њена то не примети!

— Тачно ћете бити услужени! одговори сауга клањајући се учтиво и ишчезе.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

а, По распису г. Министра унутрашњих дела, од 2 јула 1863 — год. Пбр., 4515 лично механичко право неће се дати ономе, који није писмен, те не би могао у својој радњи водити потребне рачуне и књиговодство; и

б, Ономе, који се за тај посао није раније спремао, те тако у напред пружао доказа, о својој подобности за овај рад.

Али, и ако су ови услови јасно постављени тачкама 5. и 6. поменутога расписа, ипак у срезу у коме сам ја, има неколико лица, која су добила лично право после појаве овога расписа, а не испуњавају ни један од поменутих услова, т. ј. нити су писмени, нити су се раније вежбаили у овом послу, те се сада, са свим природно намеће питање: могу ли они и даље механисати, управо, да ли њихово право није доведено у питање?

— На ово питање одговарамо:

Тачке 5. 6. расписа од 2 јула 1863 год. укинута су расписом г. Министра унутрашњих дела, од 25 јуна 1801 године ПБр. 4518, јер се нашло, да услови, постављени овим тачкама, нису потребни, те се права, што их лица о којима се у предњем питању говори, не могу осумњичити.

У остаом, она се не би могла осумњичити све и кад ове тачке не би биле укинута, јер су власти биле дужне да при издавању истих назе: да ли који има свију услова, који се траже, или не, а не да ниште после стечена права.

II.

а, По распису г. Министра унутрашњих дела, од 19 нов. 1890 год. ПБр. 19768 лично механичко и кафанско право не ће се давати страним поданицима.

Распис овај има свога извора у §. 20. уредбе о механима.

Ну, и ако су и уредба и распис у овоме јасни и категорични, ипак је начелство баш пре неколико дана издало лично механичко право једном Аустро-угарском држављанину.

Чиме се може правдати овакав поступак начелства?, и

б, Могу ли женске добити лично механичко или кафанско право, или бар продужити рад својих мужева, који су се бавили механисањем.

— На ово питање одговарамо:

а, Распис г. Министра унутрашњих дела, од 19 новембра 1890 год. ПБр. 19768, који говори о §. 20. уредбе о механима, односи се само на поданике оних држава, са којима Србија није закључила уговоре.

За поданике, пак, оних држава, са којима Србија има трговинске уговоре, он не вреди, јер баш по чл. II уговора о трговини, закљученог између Србије и Аустро-Угарске, поданици једне од уговарајућих страна, имају права да се баве свима пословима на земљишту друге уговорне стране, кад испуне услове који се и од самих држављана траже.

Ближе рећи, њима се не може ово право начело порицати, како је то учињено овим расписом; али им се ипак не мора дати, кад год власти нађу, да неко од њих то из ових или оних обзира и разлога не заслужује, као год што се оно може одрећи и српским држављанима, пошто власти ова права дају по својој оцени и увиђавности, управо, пошто наређења § 17 исте уредбе остављају властима право да оцене: може ли неко бити добар механицијер или не; и

б По решењу г. Министра унутрашњих дела од 28. новембра 1890 год. Бр. 19483 које је донео у једном контрактном случају, женскињу се не може дати лично механичко или кафанско право.

Такво је, дакле гледиште заузимамо у поменутој години у Министарству, и по духу за-

кона — уредбе о механима и кафанама оно је, може се рећи, на своме месту, али ми ипак нисмо сагласни са истим, јер су садашње друштвене прилике у нас много друкчије од оних, када је поменута уредба донесена, и када она изрично не забрањује да женске не смеју механисати, не би им то право требало кратити.

III.

Павле Павловић, тужио је начелнику среском Ђорђа Ђорђевића, за јавну увреду, и позвао се на сведоке који ће ово потврдити.

Испитани сведоци нису потврдили ни један тужбени навод, и начелник је срески, на основу § 29 кр. суд. поступка прекинуо даљу истрагу по овоме.

Павле је изјавио жалбу на ово решење и у жалби именовано нове сведоке, тражећи да се и они испитају.

Првостепени суд поништио је поменуто решење само из тих разлога, што нису испитани сведоци, који се помињу у жалби, упућеној њему — суду.

Ја налазим, да је овакав рад суда незаконит, јер среска власт, кад је донела решење, донела га је на основу исказа оних сведока, за које је знала, а није могла испитивати и оне, за које је сазнала да постоје тек из жалбе, упућене суду на њено решење.

Ако би се ово узело као уместан разлог за уништај решења, онда би се свако решење иследне власти могло поништити, кад се у жалби помену нови сведоци.

Моли се уредништво да изволи изнети своје мишљење по овоме.

— На ово питање одговарамо:

На сваки начин, суд није поништио решење због тога, што оно не би одговарало закону по ономе, што је истрагом нађено до његова доношења.

Али из обзира целисходности он га је поништио, кад је видео да има нових сведока, за које се у претходној истрази није знало, па је на овај начин створио могућност, да се у овоме делу до истине дође.

У остаом, среска власт би морала продужити истрагу и после одлуке, кад јој тужилац поднесе нове доказе, којима се дело утврђује, и тако се не мења ствар.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Живана Павловића, шегрта Николе Кричковића, бакалина ова, који је побегао од свога газде и одвео собом 12.40 дин., тражи кварт наизлудски актом од 29. маја ове год., Бр. 5829. Живан је стар 13 год., омаленог је раста, у опште плав. Нађеног Живана треба упутити Управи града Београда, с позивом на Бр. 18.836.

Драгутина сина **Магде Хомолића**, раденице ова, који је пре кратког времена побегао од своје куће, тражи кварт савамалски актом од 29. маја ове год. Бр. 4445. Драгутин је стар 12 год., плав, очију великих, плавих, образа округлих. Нађеног треба упутити Управи града Београда, с позивом на Бр. 18.867.

Милана Марковића, из Ужица, тражи начелство округа ужичког актом од 29. априла

ов. год. Бр. 5358. ради издржања једногодишњег полициског надзора. Милан има 18 год., раста је средњег, косе и обрва смеђих, без браде и бркова. Нађеног треба одмах подвргнути издржавању полициског надзора, и о томе известити начелство округа ужичког с позивом на Бр. 5358. УБр. 19416.

ПОТЕРЕ

Душан Ђирић, кафа берберски, украо је своме газди Милошу Богдановићу, мајстору берберском из Ваљева 10 динара у новцу, један нов штофани шешир, један пар мушких хаљина, и побегао. Душан је стар 17 год., раста је малог, косе црне, очију црних, ход му је тром. Позивају се све полициске власти, да крадљивца живо потраже и нађеног спроведу начел. окр. ваљевског с позивом на Бр. 5496. УБр. 18951.

Милутин Јовановић, бив. кафеција, из Градишта, украо је Славку Јовановићу, хлебару, један пар одела боје лихт плаве и једну белу шифонску капуљу и побегао. Милутин је раста средњег, стар 26 год., сувоњав, спреда повише ћелав, очију смеђих, носа мало кривога, носав је. Позивају се све полициске власти да Милутина живо потраже и нађеног спроведу начелнику среском у Градиште, с позивом на Бр. 7217. УБр. 18.448.

Петар Кандић, из Венерића, притвореник начел. среза космајског, побегао је из притвора ноћу између 27. и 28. маја ове год. Петар који је одговарао за опасну крађу има 30—35 год. раста је средњег, у опште је смеђ. Позивају се све полициске власти, да Петра најживље потраже и нађеног спроведу начелнику среза космајског с позивом на Бр. 8809.

Петру Стефановићу, тежаку из Ђурије 27. маја ове год. у вече украдена су два коња. Оба су коња доратаста, један је мало цветаст, матори по 6—7 година. Скреће се пакња свима полициским властима на ову покрају; у случају проналаска крадљивца, треба га спровести начел. окр. моравског, с позивом на Бр. 6419. УБр. 18.417.

Драгољуб Љ. Радојковић, отправник полова код г. Лазе Карамарковића, проневерио је своме господару 1299 динара и побегао. Драгољуб је стар 28 год., повисок, танак плав, бркова великих плавих, очију крупних. Позивају се све полициске власти, да Драгољуба живо потраже и нађеног спроведу начелнику округа пожаревачког с позивом на Бр. 7799. УБр. 18.416.

Бећир Укић, Арнаути, из Дукаша, среза јабланичког, 13. маја ове год. убио је из пушке Мурата Бекшевића, Арнаутина и по извршеном убиству побегао. Бећир је стаса средњег, плав, косе више риђе, очију зелених, бркова средњих, плавих, брија се, сувоњав, стар је 36 год. Позивају се све полицијске власти, да Бећира живо потраже и нађеног спроведу начел. окр. врањског с позивом на Бр. 6705.

Два непозната зликовца, 1. ов. м-ца, у први мрак изазвали су из куће Илију Лазића, тежака и Скобаља, и отели му 1060 динара у српским новчаницама и 15 динара ситног новца. Од разбојника један је омален, и дежмекаст, а други већи; обоје су били маскирани. Позивају се све полициске власти, да разбојнике најживље потраже и нађене спроведу начел. среском у Смедерево с позивом на Бр. 10115. УБр. 19221.

Тадија Чубрић, из Смрче, округа Рудничког, осуђеник београдског казненог завода, побегао је 3. ов. мес. из Топчидера. Тадија је стар 30 год., стаса је средњег, косе смеђе, бркова малих смеђих, очију плавих, на прсту десне руке има посекотину. Позивају се све

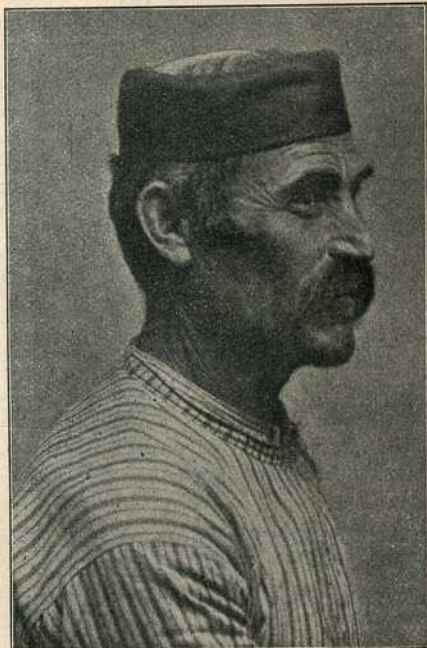

полицijske власти, да одбеглог — бегунца најживље потраже и нађеног спроведу Управи београдског казненог завода, с позивом на Бр. 2652. УБр. 19411.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Недељко Марковић — Питулић, чију слику овде износимо, родом је из Пећи у Ст. Србији. После српско-турског рата 1876. год. прешао је у Србију и настанио се са фамилијом у Доњој Коњуши, срезу прокуначком, окр. Топличком. У целој околини био је познат као неваљао човек, који је махом од краја живео.

Маја месеца 1894. год. дочека на Грпцу једног трговца и опљачка га, па се по том одметне у хајдуке, када је у друштву са Радом

Јовановићем, Милојем Милићем и Недељком Коштримовићем извршио више злочина, због чега су сви решењем Нач. ср. добричког оглашени за хајдуке.

У колико нам је за сад познато, Питулић је нешто сам, а нешто са именованом тројицом убио ова лица: Милана Јелића, бив. писара општине планске, Светозара Кекића, бив. шумара из Белољина, Радоја Марковића из Горње Коњуше, Косту Н из Пестиша, Богдана Бакића (овога на дан славе му), сем многих разбојништава, уцене и т.д.

Овако је хајдуковао читаве две године; кад потере учестају, онда пребегне у Турску, па се опет врати кад се потере примире. Често је отуд прелазно и са Арнаутима и пљачкао околна села. Када је једном са Недељком Коштримовићем и неколико Арнаута прешао овамо, дочека га на «Мађарском Брду» између Куршумлије и Прокупља Арса Ристић, бив председник општине белољинске, са својим сељанима и после дуже борбе Коштримовић погине, а Питулић рањен у десно раме са Арнаутима побегне, убивши уз пут Светозара Кекића.

1895. год. пређе у Црну Гору, где је стајно живео до пре три недеље, када је дошао у Београд под лажним именом «Милош Николић». Овде је обијао прагове личности од утицаја, тражећи какво место где не мора радити, већ да «надирава» или кува каву. Једнога дана сретне га на улици Лука Новаковић, жанд. каплар и како га је видео, одмах му је изашла пред очи слика Недељка Питулића.

— Јели ли ти то, Недељко — запита га каплар Лука.

— Каки те Недељко нашао, чоче, нијесам ја тај.

— Ама зар ниси ти Недељко Питулић из Доње Коњуше?...

— Не, Бог ме, ја сам Милош Николић и родом сам из Црне Горе, оклен сам ономадне доша.

— Е ништа, ништа, много личиш на неког Недељка, који је радио код мога оца.

— Преварио си се, преварио, дијете...

И раставе се.

Каплар Лука није хтео да га одмах призови власти, док се не увери да је то заиста хајдук Недељко, јер се бојао да се није упознао, тим пре што се у његовом селу било чуло, да је Недељко у Црној Гори умро, већ је оставио да се о њему боље извести.

После тога на неколико дана каплар Лука увери се и од једног поћног стражара, који је родом био из истог села, да је то заиста главом Недељко Питулић, те оде и позове Рајка Живаљевића, жанд. поднаредника, опет свога земљака, да му помогне да дотерају у Управу Недељка, ако сам не би ишао. Оду 1. т. мес. по подне на станицу, у чијој је близини он становао, и затекну га где седи пред станицом.

Каплар Лука издвоји се од поднаредника и приђе Недељку, па му каже како га г. Управник зове да му да службу. Он поверује и пође. У управи му Лука саопшти да га г. Управник није звао, већ да га је довео сам као зликовца Недељка Питулића. Он је одрицао да се зове Недељко и да је икад раније био у Србији, при чему је упорно једнако остао, ма да су овде четири лица утврдили његову идентичност.

Он је спроведен нач. окр. топличког, где ће се извиђати његове кривице и где треба сваки да достави оно што зна о овом опасном зликовцу.

Невино просута крв његових жртава довела га је овамо и сад има да искуси заслужену казну.

Овде у Београду остала му је млада жена — Црногорка — са малим синчићем, која сада кука и нариче када је видела за кога је се удала. Прва му је жена умрла у Србији. Од ње има кћер, удату у Д. Коњуши.

Заслуга за хватање овога зликовца, који је у своје време задао био страх и трепет целој топличкој околини, припада жанд. каплару Луку Новаковићу, који је, и ако од скоро у жандармерији, потпуно доказао да разуме своју дужност.

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ

Решењем начелства округа пожаревачког Бр. 8309 утврђено је, да је Иван Марјановић, бив. осуђеник из Бара среза пожаревачког, одметнуо се испод ово земљских власти у намери да самовласно живи и да казнима дела чини.

С тога у смислу одредбе чл. 2. закона о хватању и утамањивању хајдука, начелство округа пожаревачког, позива Ивана Марјановића из Бара, да се у року од петнаест дана рачунећи од 4. ов. м-ца пријави најближој полицијској власти, која ће га упутити начелнику среза пожаревачког.

Ако се у остављеном року не пријави ма којој полицијској власти, начелство ће Ивана по чл. 3. поменутог закона огласити за хајдука, а ми ћемо му у потерници донети и слику.

Иван је стар 40 година, стаса високог, косе проседе, образа дугих, чела обична, очију смеђих, носу кукастог, бркова малих проседих, браду брије, на левом образу има ожиљак од убоја, а пре осуде рањен је у потери у леву бутину.

Од одела има: шајачке чакшире и гуњац, на ногама чизме, а на глави белу качкету. По потреби замењује и другим а утврђено је да је набавио војничко и жандармско одело.

Од оружја има револвер са фишекторима.